

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.002.02.2021

Pan
Piotr Wójcik
Dyrektor
Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu
ul. Traugutta 30/30A
26-610 Radom

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/076 – Dochodzenie przez jednostki samorządu terytorialnego należności w związku ze zniszczeniami infrastruktury drogowej

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu ¹ , ul. Traugutta 30/30A, 26-600 Radom
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Wójcik, Dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w Radomiu ² , od 6 października 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Odtwarzanie uszkodzonej lub zniszczonej w wyniku zdarzeń drogowych miejskiej infrastruktury drogowej. 2. Dochodzenie od sprawców zdarzeń drogowych należności w związku z uszkodzeniami lub zniszczeniami miejskiej infrastruktury drogowej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020. Kontrolą mogą być również objęte dokumenty wytworzone wcześniej bądź później, niezbędne do realizacji celu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Jerzy Kęcik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/28/2021 z 20 stycznia 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>Organizacja wewnętrzna MZDiK, tryb pracy komórek organizacyjnych oraz szczegółowy zakres obowiązków przydzielonych pracownikom, umożliwiły prawidłową realizację zadań w zakresie identyfikowania uszkodzeń lub zniszczeń miejskiej infrastruktury drogowej mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz jej odtwarzania, a także dochodzenia odszkodowań od sprawców tych zniszczeń lub od ubezpieczyciela majątku jednostki.</p> <p>Jednak w 2020 r. nie występowało na bieżąco do Policji o przekazanie informacji o sprawcach zdarzeń drogowych, w wyniku których nastąpiło uszkodzenie lub zniszczenie elementów oświetlenia na drogach miejskich. NIK zwraca uwagę, że zwłoka w pozyskiwaniu takich informacji może powodować negatywne skutki w dochodzeniu odszkodowań od sprawców takich zdarzeń drogowych, w tym przedawnienie roszczeń w tym zakresie.</p>
---------------------	---

¹ Dalej: MZDiK lub Zarząd.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz. U. z. z 2020 r., poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Odtwarzanie uszkodzonej lub zniszczonej w wyniku zdarzeń drogowych miejskiej infrastruktury drogowej

Opis stanu faktycznego

MZDiK jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Gminy Miasta Radom, działającą w formie jednostki budżetowej. W okresie objętym kontrolą w MZDiK obowiązywał Statut Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Radomiu, określający m.in. zakres i przedmiot działania, organizację, mienie oraz gospodarkę finansową jednostki⁶. Organizację wewnętrzną, przedmiot i zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych, zakres uprawnień i odpowiedzialności osób na stanowiskach kierowniczych określono w Regulaminie Organizacyjnym jednostki⁷.

(akta kontroli str. 12-29)

Do zadań MZDiK w szczególności należy: utrzymanie w należytym stanie technicznym sieci drogowej i drogowych obiektów inżynierskich; wykonywanie działań w zakresie zarządzania ruchem na drogach; planowanie, budowa i utrzymanie oświetlenia ulicznego; prowadzenie spraw z zakresu przywrócenia do stanu poprzedniego pasa drogowego oraz ustalenie kar poniesionych z tego tytułu; opracowanie planów rzeczowo-finansowych na dany rok budżetowy do projektu budżetu Miasta Radomia oraz prowadzenie spraw z zakresu odszkodowań za szkody z tytułu nienależytego utrzymania dróg.

(akta kontroli str. 13)

Prezydent Miasta Radomia upoważnił Dyrektora MZDiK do załatwiania wszystkich spraw należących do zarządcy dróg, wynikających z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁸ i przepisów wykonawczych⁹ oraz udzielił pełnomocnictwa do kierowania i sprawowania nadzoru nad działalnością MZDiK, w tym: nadzoru nad mieniem; reprezentowania MZDiK na zewnątrz w zakresie zadań określonych w Statucie oraz występowania w charakterze kierownika zakładu pracy; reprezentowania Skarbu Państwa i Gminy Miasta Radomia przed sądami, organami administracji publicznej i innymi podmiotami, we wszystkich sprawach związanych z działalnością statutową MZDiK; prowadzenia polityki kadrowej w zależności od bieżących potrzeb i w ramach posiadanych na ten cel środków finansowych; zaciągania zobowiązań w ramach planu finansowego zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz udzielania dalszych pełnomocnictw w powyższym zakresie¹⁰.

(akta kontroli str. 4-11)

Zadanie identyfikacji uszkodzeń lub zniszczeń obiektów miejskiej infrastruktury drogowej w wyniku zdarzeń drogowych na terenie Radomia oraz odtworzenie jej pierwotnego stanu technicznego, tj. przywrócenie pełnej używalności tych obiektów, realizowane były przez cztery komórki organizacyjne MZDiK.

Zgodnie z zapisami w Regulaminie Organizacyjnym do zadań poszczególnych działów realizujących ww. obowiązki należało m.in.:

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Uchwała nr 579/2013 z 26 sierpnia 2013 r. w sprawie statutu Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w Radomiu.

⁷ Załącznik do zarządzenia nr 2355/2017 Prezydenta Miasta Radomia z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego i Schematu Struktury Organizacyjnej jednostki budżetowej pod nazwą Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu. Wcześniej obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem nr 66/NA/2016 r. p.o. Dyrektora Zarządu Dróg i Komunikacji w Radomiu z 12 kwietnia 2016 r.

⁸ Dz.U. z 2020 r., poz. 470, ze zm.

⁹ Upoważnienie Prezydenta Miasta Radomia nr 478/2016 z 6 października 2016 r.

¹⁰ Pełnomocnictwo Prezydenta Miasta Radomia nr 477/2016 z dnia 6 października 2016 r.

- 1) Dział Oświetlenia - bieżące utrzymanie oświetlenia ulicznego, infrastruktury oświetleniowej oraz prowadzenie postępowań o odszkodowanie w zakresie szkód w infrastrukturze oświetlenia drogowego;
- 2) Dział Przewozów Pasażerskich - utrzymanie sprawności wiat, przystanków, znaków przystankowych oraz ich czystości;
- 3) Dział Utrzymania - bieżące utrzymanie dróg w pasach drogowych (nawierzchni twardej i gruntowych, chodników, wypustów ulicznych kanalizacji deszczowej), przygotowanie dokumentów w celu zlecenia i nadzorowania robót drogowych mających na celu utrzymanie sieci dróg w należytym stanie technicznym, przekazywanie informacji o zauważonych usterkach w oznakowaniu pionowym, poziomym i sygnalizacji świetlnej do Działu Inżynierii Ruchu;
- 4) Dział Inżynierii Ruchu - bieżąca analiza i ocena bezpieczeństwa ruchu drogowego (wypadkowość, mapa zdarzeń drogowych), współpraca z Komendantem Miejskim Policji w Radomiu w zakresie zmian organizacji ruchu i poprawy bezpieczeństwa na drogach, bieżące utrzymanie i przegląd drogowych sygnalizacji świetlnych oraz systemów sterowania ruchem.

(akta kontroli str. 17-22)

W okresie objętym kontrolą w MZDiK zatrudnionych było odpowiednio: w 2017 r. 154 osób, w 2018 r. – 161, w 2019 r. – 163, w 2020 r. – 172. Spośród ogółu zatrudnionych, w całym okresie objętym badaniem, liczba osób wykonujących czynności związane bezpośrednio lub pośrednio z pozyskiwaniem informacji o uszkodzeniach lub zniszczeniach miejskiej infrastruktury drogowej w wyniku zdarzeń drogowych oraz czynności związanych z usuwaniem skutków tych zdarzeń była zmienna i wahała się od 15 do 17 pracowników zatrudnionych w ww. działach¹¹. Jedna osoba w Dziale Księgowości prowadziła ewidencję odzyskanych wpłat odszkodowań zgodnie z klasyfikacją budżetową, dotyczących zwrotu z ubezpieczenia OC sprawy lub polisy ubezpieczeniowej zarządcy dróg.

W aktach osobowych każdego pracownika znajdował się opracowany i podpisany przez niego zakres czynności.

Prowadzona przez Dyrektora polityka kadrowa realizowana była na podstawie udzielonego pełnomocnictwa przez Prezydenta Miasta Radomia, w ramach posiadanych środków finansowych i bieżących potrzeb wynikających z realizacji powierzonych zadań.

(akta kontroli str. 7, 32-49)

Dyrektor w wyjaśnieniach podał, że informacje o zniszczeniu lub uszkodzeniu infrastruktury drogowej na terenie Radomia pozyskiwano w wyniku prowadzonych objazdów sieci drogowych, notatek przekazanych przez Komendę Miejską Policji w Radomiu, oraz okresowych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych przeprowadzanych na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹². Wystąpiły także przypadki informowania o uszkodzeniach infrastruktury drogowej przez Straż Miejską, mieszkańców, dyspozytorów ruchu lub innych pracowników MZDiK.

MZDiK nie posiadał zawartych porozumień lub umów o współpracy z Policją i Strażą Miejską w zakresie informowania o zdarzeniach drogowych, w wyniku których nastąpiło uszkodzenie lub zniszczenie obiektów miejskiej infrastruktury drogowej na terenie Radomia.

(akta kontroli str. 36-37)

¹¹ W 2020 r. zatrudnione były w Dziale Oświetlenia - 3 osoby (inspektor, referent, pomoc administracyjna), Dziale Przewozów Pasażerskich - 5 osób (kierownik dwóch specjalistów, dwóch kierowców), Dziale Utrzymania - 5 osób (starszy inspektor nadzoru, dwóch starszych inspektorów, inspektor, referent); Dziale Inżynierii Ruchu - 3 osoby (starszy specjalista, specjalista, starszy referent) oraz jedna osoba w Dziale Dokumentacji i Mostów.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.

W okresie objętym kontrolą zidentyfikowano na terenie Radomia łącznie 979 przypadków uszkodzenia lub zniszczenia obiektów miejskiej infrastruktury drogowej mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego¹³.

Głównym źródłem pozyskania informacji o uszkodzeniu lub zniszczeniu obiektów miejskiej infrastruktury drogowej były ustalenia własne na podstawie prowadzonych objazdów sieci drogowej i obiektów inżynierskich. W wyniku ustaleń własnych stwierdzono 685¹⁴ przypadków takich uszkodzeń lub zniszczeń, 47 – w wyniku informacji otrzymanych z Komendy Miejskiej Policji w Radomiu¹⁵ oraz 246 ze zgłoszeń telefonicznych, e-maili, lub przekazanych przez mieszkańców bezpośrednio do punktu informacyjnego MZDiK¹⁶. W jednym przypadku (w 2020 r.) sprawca zdarzenia drogowego sam zgłosił uszkodzenie.

W wyniku tych ustaleń MZDiK występował do Policji o przekazanie informacji o danym zdarzeniu drogowym, w tym wskazanie danych osobowych sprawcy zdarzenia oraz nr polisy ubezpieczenia OC pojazdu sprawcy.

Komenda Miejska Policji w Radomiu udostępniała zarządcy dróg dane dotyczące okoliczności zdarzeń drogowych w postaci notatek, w których odnotowano uszkodzenia lub zniszczenia obiektów miejskiej infrastruktury drogowej oraz dane sprawców tych zdarzeń, niezbędne do wystąpienia o odszkodowanie za zaistniałe szkody do ubezpieczycieli pojazdów.

(akta kontroli str. 53-54, 88-91, 96)

Naczelnik Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Radomiu poinformował, że w latach 2017-2020 Policja przekazała do MZDiK łącznie 166 informacji o odnotowanych uszkodzeniach lub zniszczeniach miejskiej infrastruktury drogowej na terenie Radomia, spowodowanych przez sprawców zdarzeń drogowych oraz udostępniła zarówno na wniosek jak i z urzędu dane dotyczące złożonych wniosków o ukaranie sprawców zdarzeń drogowych¹⁷.

(akta kontroli str. 94)

MZDiK nie prowadził zbiorczej ewidencji zdarzeń drogowych ani jednolitego rejestru zgłoszeń dot. uszkodzeń miejskiej infrastruktury drogowej. W Dziale Inżyniera Ruchu informacje o zdarzeniach drogowych, w wyniku których uszkodzeniu lub zniszczeniu uległy urządzenia sygnalizacji świetlnej zapisywano w raportach dobowych. Odrębnie prowadzone były wykazy uszkodzenia infrastruktury oświetleniowej i oznakowania pionowego.

W trakcie kontroli, zarządzeniem Dyrektora nr 37/NA/2021 z 7 kwietnia 2021 r. wprowadzony został Centralny Rejestr Szkód, nad którym nadzór przypisano do Działu Księgowości.

(akta kontroli str. 60-61, 524)

Naprawy obiektów miejskiej infrastruktury drogowej uszkodzonej lub zniszczonej w wyniku zdarzeń drogowych wykonywane były przez firmy zewnętrzne, wyłonione w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. W kontrolowanym okresie MZDiK zawarł 14 umów na wykonywanie robót przywracających pierwotny stan techniczny zniszczonych obiektów. Zares przedmiotowy zawartych umów obejmował:

- utrzymanie sprawności technicznej, prowadzenie eksploatacji i konserwację drogowej sygnalizacji świetlnej na terenie miasta Radomia;
- bieżące utrzymanie i konserwację oznakowania pionowego;
- wykonywanie bieżących remontów i konserwacji urządzeń przystankowych;

¹³ Z tego: 197 w 2017 r., 267 w 2018 r., 254 w 2019 r. oraz 261 w 2020 r.

¹⁴ W tym 167 w 2017 r., 184 w 2018 r., 168 w 2019 r. oraz 166 w 2020 r.

¹⁵ W 2017 r. - 23, 2018 r. - 14, 2019 r. 6 oraz w 2020 r. - 4.

¹⁶ W 2017 r. - 7, 2018 r. - 69, 2019 r. - 80 oraz w 2020 r. - 90.

¹⁷ W 2017 r. - 25 zawiadomień, w 2018 r. - 62, w 2019 r. - 48 oraz w 2020 r. - 31.

- konserwację i naprawę oświetlenia ulicznego oraz utrzymanie drogowych obiektów inżynierskich¹⁸.

(akta kontroli str. 62-64, 106-165)

W trakcie niniejszej kontroli, przekazano kontrolowanej jednostce pozyskany z Komendy Głównej Policji wykaz 100 zdarzeń drogowych, które miały miejsce na obszarze Miasta Radomia i zostały zaewidencjonowane w policyjnym Systemie Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK).

MZDiK zidentyfikował 68 zdarzeń z ww. wykazu (19 z 2017 r., 16 z 2018 r., 16 z 2019 r. i 17 z 2020 r.), w wyniku których nastąpiło uszkodzenie lub zniszczenie infrastruktury drogowej, w jednym przypadku zdarzenie miało miejsce na terenie należącym do spółdzielni mieszkaniowej a w pozostałych (31) przypadkach nie stwierdzono uszkodzeń lub zniszczeń.

(akta kontroli str. 101-105)

Analiza szczegółowa 45 zdarzeń drogowych¹⁹, w wyniku których nastąpiło uszkodzenie lub zniszczenie miejskiej infrastruktury drogowej wykazała, że MZDiK w każdym przypadku podjął działania zapewniające odtworzenie uszkodzonych lub zniszczonych obiektów miejskiej infrastruktury drogowej. Roboty naprawcze były wykonywane przez firmy zewnętrzne na podstawie zawartych umów. Pracownicy MZDiK sporządzali dokumentację fotograficzną na miejscu zdarzenia, szacowali wysokość szkody, określali zakres robót i sposób ich wykonania, a następnie drogą elektroniczną lub telefoniczną przekazywano firmie zewnętrznej zlecenia naprawy. Wykonane roboty podlegały komisijnemu odbiorowi, w procedurze odbioru uczestniczyli pracownicy MZDiK. Dla każdego badanego przypadku sporządzony został kosztorys, który był podstawą do wystawienia przez wykonawcę faktury za wykonane roboty.

(akta kontroli str. 171-517, 528-529)

Ze względu na różnorodność infrastruktury drogowej, będącej w zarządzaniu MZDiK średni czas usuwania uszkodzeń lub zniszczeń miejskiej infrastruktury drogowej różnił się. Średni czas usuwania uszkodzeń infrastruktury oświetlenia drogowego wynosił 7 dni roboczych, naprawa znakowania pionowego oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego trwała średnio 12 godzin, a średni czas usuwania uszkodzeń lub zniszczeń urządzeń sygnalizacji świetlnej wynosił od 6 godzin 41 min. do 17 godzin i 44 min.²⁰

(akta kontroli str. 167-170)

Przeprowadzone oględziny pięciu miejsc na terenie Radomia²¹, gdzie w wyniku zdarzeń drogowych zostały uszkodzone lub zniszczone elementy infrastruktury drogowej potwierdziły skuteczność podejmowanych działań w zakresie usuwania skutków uszkodzeń lub zniszczeń. Stan techniczny nowo zainstalowanych obiektów miejskiej infrastruktury drogowej nie budził zastrzeżeń, ich rozmieszczenie było zgodne z zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu na danym odcinku drogi²².

(akta kontroli str. 491-517)

¹⁸ Umowy, dla których przedmiot umowy określono w pkt a) - 3/DR/2016 z 1 lutego 2016 r., 020/DR/2018 z 20 marca 2018 r., 023/DR/2020 z 16 kwietnia 2020 r.; w pkt b) - 1/DR/2016 z 12 stycznia 2016 r., 51/DR/2018 z 28 grudnia 2018 r.; w pkt c) - 9/Bi/2015 z 16 czerwca 2015 r., 023/Bi/2018 z 24 maja 2018 r., 005/Bi/2019 z 23 stycznia 2019 r.; w pkt d) - 16/DR/2015 z 27 kwietnia 2015 r., 19/DR/2018 z 14 marca 2018 r., 64/DR/2016 z 29 grudnia 2016 r., 015/DR/2018 z 15 lutego 2018 r., 007/DR/2019 z 23 stycznia 2019 r. oraz 014/DR/2020 z 10 marca 2020 r.

¹⁹ 32 przypadki z ustalonym sprawcą zdarzenia oraz siedem przypadków, dla których sprawca nie był ustalony oraz sześć przypadków w toku ustalania sprawcy. Dobór spraw celowy spośród zdarzeń drogowych, które miały miejsce na obszarze Miasta Radomia i zostały zaewidencjonowane w SEWIK.

²⁰ W 2017 r. - 17 h 44 min., w 2018 r. - 7 h 01 min., w 2019 r. - 12 h 08 min. oraz w 2020 r. - 6 h 41 min.

²¹ Wybór losowy/celowy - 5 przypadków z próby 45 zdarzeń drogowych.

²² Na ul. 1905 r. w okolicy skrzyżowania z ul. Marynarską w wyniku zdarzenia drogowego uszkodzony został znak A-7 i C-2; na skrzyżowaniu ul. Grzeczmarowskiego z Dowkontta - urządzenie bezpieczeństwa U-5a; na skrzyżowaniu ul. Gdyńska z ul. Marywilska - znak drogowy D-1; na ul. Grzeczmarowskiego na wysokości numeru 17 - barierka U-12; na ul. Zbrowskiego w pobliżu ul. Kolberga zniszczeniu uległ słup oświetleniowy.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Organizacja wewnętrzna kontrolowanej jednostki, tryb pracy komórek organizacyjnych oraz szczegółowy zakres zadań przydzielonych pracownikom, umożliwiły realizację zadań statutowych w zakresie objętym niniejszą kontrolą. Kontrolowana jednostka na bieżąco identyfikowała uszkodzenia lub zniszczenia obiektów miejskiej infrastruktury drogowej, w tym mającej wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego. Po uzyskaniu informacji o uszkodzeniach lub zniszczeniach obiektów miejskiej infrastruktury drogowej bezwzględnie podejmowano działania w zakresie odtworzenia wszystkich uszkodzonych lub zniszczonych w wyniku zdarzeń drogowych jej elementów.

OBSZAR

2. Dochodzenie należności od sprawców zdarzeń drogowych w związku z uszkodzeniami lub zniszczeniem miejskiej infrastruktury drogowej

Opis stanu
faktycznego

MZDiK nie posiadał opisanych zasad postępowania w zakresie dochodzenia odszkodowania od sprawców zdarzeń drogowych w wyniku których nastąpiło uszkodzenie lub zniszczenie miejskiej infrastruktury drogowej²³.

Dyrektor wyjaśnił, że w przypadku wystąpienia uszkodzenia lub zniszczenia miejskiej infrastruktury drogowej pracownicy działów merytorycznych określają m.in. zakres zniszczenia, szacują wysokość szkody, wykonują dokumentację fotograficzną, określają sposób jej usunięcia i przekazują drogą elektroniczną lub telefoniczną firmie zewnętrznej zlecenie naprawy. Po jej wykonaniu następuje sprawdzenie poprawności wykonania prac. Następnie kierowane jest pismo do Komendy Miejskiej Policji w Radomiu z prośbą o podanie danych sprawcy zniszczeń i numeru polisy OC. W przypadku ujawnienia danych sprawcy zdarzenia drogowego, następuje pisemne zgłoszenie do ubezpieczyciela o zaistniałej szkodzie wraz z załączoną kopią faktury za wykonane naprawy. Kopia zgłoszenia przekazywana jest do Działu Księgowości, wyznaczony pracownik tego działu prowadzi ewidencję odzyskanych odszkodowań zgodnie z klasyfikacją budżetową dotyczącą zwrotu z ubezpieczenia OC sprawcy lub polisy ubezpieczeniowej zarządcy dróg.

(akta kontroli str. 67-68)

MZDiK posiadał zawarte z towarzystwem ubezpieczeniowym umowy o ubezpieczenie majątku oraz OC od prowadzonej działalności²⁴. Przedmiot ubezpieczenia obejmował m.in. ubezpieczenie mienia od wszelkich ryzyk, w tym ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia. Za udzieloną ochronę ubezpieczeniową w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 23 marca 2019 r. zapłacono składkę ubezpieczeniową w łącznej wysokości 616,8 tys. zł, a za okres od 24 marca 2019 r. do 23 marca 2021 r. 959,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 69-86)

Łączne koszty napraw zniszczonych obiektów infrastruktury drogowej, w okresie objętym kontrolą, wynosiły 1 635,7 tys. zł²⁵. Z polis ubezpieczeniowych sprawców zdarzeń drogowych sfinansowano naprawy w przypadku 143 uszkodzonych lub

²³ W trakcie trwania kontroli Dyrektor w zarządzeniu nr 37/NA/2021 z 7 kwietnia 2021 r. określił zasady postępowania oraz windykacji odszkodowania od sprawców zdarzeń drogowych.

²⁴ Umowa nr 21/Bi/2015 z 22 grudnia 2015 r. zawarta na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r., aneksem nr 1 z 27 grudnia 2018 r. wydłużony został okres ochrony ubezpieczeniowej do 23 marca 2019 r.; umowa nr 17/Bi/2019 z 22 marca 2019 r. zawarta na okres obowiązywania od 24 marca 2019 r. do 23 marca 2021 r.

²⁵ Z tego: 168,3 tys. zł w 2017 r., 386,6 tys. zł w 2018 r., 402,8 tys. zł w 2019 r. oraz 678,0 tys. zł w 2020 r.

zniszczonych obiektów miejskiej infrastruktury drogowej na łączną kwotę 401,0 tys. zł (tj. 24,5%)²⁶, z polisy ubezpieczenia majątku zarządcy dróg w 34 przypadkach na łączną kwotę 103,7 tys. zł (tj. 6,3%)²⁷ oraz z budżetu miasta w 749 przypadkach na łączną kwotę 1 130,9 tys. zł (tj. 69,1%)²⁸.

(akta kontroli str. 96-97)

Analiza dokumentacji ww. 45 wybranych zdarzeń drogowych, w wyniku których uległa zniszczeniu lub uszkodzeniu miejska infrastruktura drogowa wykazała, że MZDiK występował do Policji o przekazanie danych dot. sprawcy zdarzenia i numeru polisy OC pojazdu. W przypadkach posiadania danych dot. sprawcy zdarzenia drogowego, kierowano pisemne zgłoszenie do ubezpieczyciela informujące o zaistniałej szkodzi wraz z załączoną kopią faktury za wykonane naprawy, a w przypadkach, kiedy sprawca nie był ustalony dochodzono należności od ubezpieczyciela majątku MZDiK. Kopia zgłoszenia o odszkodowanie przekazywana była do Działu Księgowości. Wyznaczony pracownik tego działu prowadził ewidencję odzyskanych odszkodowań zgodnie z klasyfikacją budżetową, dotyczącą zwrotu z ubezpieczenia OC sprawcy lub polisy ubezpieczeniowej zarządcy dróg.

Jednakże w 2020 r. MZDiK, nie występował na bieżąco do Policji w każdym przypadku o uzyskanie danych dot. sprawców zdarzeń drogowych oraz danych z polis ubezpieczeniowych pojazdów, celem wystąpienia do ubezpieczycieli o odszkodowanie za zaistniałe szkody. W okresie od 22 kwietnia do 6 grudnia 2020 r. doszło do sześciu zdarzeń drogowych, w wyniku których zniszczeniu lub uszkodzeniu uległo oświetlenie na drogach miejskich Radomia²⁹. MZDiK jako zarządca dróg, mimo dokonania bezzwłocznie w każdym miejscu naprawy oświetlenia i poniesienia z tego tytułu kosztów w łącznej wysokości 29,1 tys. zł, nie występował na bieżąco do Policji o uzyskanie danych dot. sprawców tych zdarzeń oraz danych z polis ubezpieczeniowych pojazdów, celem wystąpienia do ubezpieczycieli o odszkodowanie za zaistniałe szkody. O przesłanie notatek lub kopii protokołów zawierających niezbędne dane dla dochodzenia odszkodowania zwrócono się do Policji 27 stycznia 2021 r.³⁰

(akta kontroli str. 101-105, 413-437, 528-529)

W latach objętych kontrolą nie występowało do sądu z pozwami o naprawienie szkody spowodowanej w miejskiej infrastrukturze drogowej, nie było także przypadków występowania do sądu w sprawach przeciwko ubezpieczycielowi w celu egzekucji należnego odszkodowania za szkody występujące w mieniu.

(akta kontroli str. 70)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niepodejmowaniu na bieżąco, działań mających na celu pozyskanie od Komendanta Miejskiej Policji w Radomiu danych dotyczących sprawców sześciu zdarzeń drogowych (które wystąpiły w okresie od 22 kwietnia do 6 grudnia 2020 r.), w wyniku których doszło do zniszczenia obiektów miejskiej infrastruktury drogowej oraz polis ubezpieczeniowych pojazdów, co było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 413-437, 528-529)

²⁶ W 2017 r. kwota z OC sprawcy wynosiła 40,5 tys. zł (31 miejsc naprawy), 2018 r. - 66,4 tys. zł (41), 2019 r. - 58,0 tys. zł (44), 2020 r. - 236,1 tys. zł (27).

²⁷ W 2017 r. naprawy kosztowały 60,9 tys. zł (18 miejsc kolizji), 2018 r. - 21,0 tys. zł (9), 2019 r. - 15,1 tys. zł (4), 2020 r. - 6,7 tys. zł (3).

²⁸ W 2017 r. naprawy kosztowały 66,9 tys. zł (133 miejsca kolizji), 2018 r. - 299,2 tys. zł (202), 2019 r. - 329,7 tys. zł (196), 2020 r. - 435,2 tys. zł (218).

²⁹ 22 kwietnia 2020 r. na ul. Szarych Sierwógów - koszt naprawy 5199,07 zł; 6 czerwca 2020 r. na skrzyżowaniu ul. Okulickiego i Limanowskiego - koszt naprawy 3758,88 zł; 14 października 2020 r. na skrzyżowaniu ul. Warszawskiej z ul. Sąsiednią - koszt naprawy 7543,65 zł; 17 października 2020 r. na ul. Starokrakowskiej - koszt naprawy 6351,29 zł; 1 grudnia 2020 r. na ul. Limanowskiego - koszt naprawy 1328,40 zł oraz 6 grudnia 2020 r. na skrzyżowaniu ul. Zbrowskiego z ul. Kolberga - koszt naprawy 4944,38 zł.

³⁰ Pismo znak DO.5071.15.2021/MS

Dyrektor w wyjaśnieniach wskazał, że MZDiK w pierwszej kolejności dokonuje zabezpieczenia odcinków dróg, na których doszło do zniszczenia infrastruktury drogowej oraz zapewnia bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Zniszczeniem lub uszkodzeniem miejskiej infrastruktury drogowej zajmują się cztery komórki organizacyjne, a w jednym dziale nie wywiązano się z obowiązku systematycznego pozyskiwania danych o sprawcach zdarzeń drogowych i danych z polis ubezpieczeniowych pojazdów. Spowodowane to było brakami kadrowymi oraz małym doświadczeniem pracownika, któremu powierzono 3 lutego 2020 r. funkcję p.o. kierownika Działu Oświetlenia:

(akta kontroli str. 519)

OCENA CZĄSTKOWA

Kontrolowana jednostka w okresie objętym kontrolą posiadała polisy ubezpieczeniowe obejmujące uszkodzenia lub zniszczenia miejskiej infrastruktury drogowej. Organizacja wewnętrzna komórek organizacyjnych MZDiK, w tym Działu Księgowości, umożliwiała dochodzenie odszkodowań od sprawców zdarzeń drogowych z tytułu zniszczeń miejskiej infrastruktury drogowej lub od ubezpieczyciela majątku MZDiK. Mimo tego nie zapewniono w 2020 r., w pełni bieżącej współpracy z Policją w zakresie pozyskiwania informacji o sprawcach zdarzeń drogowych.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

1. Podjęcie skutecznych działań zapewniających bieżące pozyskiwanie od Komendanta Miejskiej Policji w Radomiu danych dotyczących sprawców zdarzeń drogowych, w wyniku których doszło do zniszczenia obiektów miejskiej infrastruktury drogowej oraz polis ubezpieczeniowych pojazdów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Warszawa, 7 maja 2021 r.

Kontroler
Jerzy Kęćik
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie

.....
Michał Musioł

